

R O Z S U D O K

V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci navrhovateľa **J.**, bývajúceho v **K.**, zastúpeného opatrovníčkou **E.**, bývajúcou v **K.**, zastúpenou JUDr. **E.**, advokátkou so sídlom v **B.**, proti odporcom **1/ K.**, bývajúcemu v **Š.**, zastúpenému JUDr. **T.**, advokátom so sídlom v **N.**, **2/ J.**, správkyni konkurznej podstaty úpadcu **S.**, štátny podnik v likvidácii, so sídlom v **R.**, **3/ S.**, so sídlom v **B.**, **o náhradu škody, o zámene účastníkov a pribratí ďalšieho účastníka do konania**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 12 C 62/1995, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. júla 2006, sp. zn. 5 Co 158/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. júla 2006, sp. zn. 5 Co 158/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nové Zámky uznesením z 2. mája 2006, č.k. 12 C 62/1995-215 pripustil, aby z konania vystúpil odporca 2/ **S.**, štátny podnik v likvidácii, so sídlom v **R.** a aby na jeho miesto vstúpila na strane odporcu 2/ JUDr. **D.**, správkynia konkurznej podstaty úpadcu **S.**, štátny podnik v likvidácii, **P.**. Zároveň pribral do konania na strane odporcu 3/ **S.**, ústredie, so sídlom v **B.**. Pôvodnému odporcovi 2/ nepriznal náhradu trov konania. Rozhodol tak na návrh navrhovateľa doručený súdu 12. a 27. apríla 2006 po oznámení správkyni konkurznej

podstaty JUDr. D., že uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. decembra 2005 č.k. 1 K 97/05-69 bol vyhlásený konkurz na majetok odporcu 2/ S., štátny podnik v likvidácii, R. a bola ustanovená za jeho správkyňu. Rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 92 ods. 1, 4 O.s.p. a § 47 ods. 4 zák. č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 146 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu vo výroku, ktorým súd pripustil zámenu účastníkov na strane odporcu 2/, podala odvolanie správkyňa konkurznej podstaty JUDr. D., ktorá žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a nepripustil vystúpenie odporcu 2/ (S., štátny podnik v likvidácii, R.) z konania a jej vstup do konania na strane odporcu 2/ z dôvodu, že vyhlásením konkurzu v zmysle § 14 ods. 1 písm. d/ zák. č. 328/1991 Zb. sa prerušujú všetky konania, ktoré sa týkajú majetku patriaceho do podstaty, alebo ak sa týkajú nárokov, ktoré majú byť z podstaty uspokojené; k prerušeniu konania dochádza zo zákona. V zmysle § 14 ods. 5 tohto zákona nemožno pokračovať v prerušených konaniach ohľadne pohľadávok, ktoré treba prihlásiť v konkurze podľa § 20 uvedeného zákona a navrhovateľ ani prihlášku nepodal.

Krajský súd v Nitre na odvolanie JUDr. D., správkyne konkurznej podstaty úpadcu S., štátny podnik v likvidácii, R. uznesením z 31. júla 2006, sp. zn. 5 Co 158/2006 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh zamietol s poukazom na ustanovenie § 14 ods. 1 písm. d/ zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. V odôvodnení poukázal všeobecne na účinky vyhlásenia konkurzu v zmysle tohto ustanovenia, ktorým je prechod oprávnenia úpadcu disponovať s vlastným majetkom na ustanoveného správcu konkurznej podstaty, ktorý môže byť účastníkom konaní týkajúcich sa majetku patriaceho do podstaty alebo nárokov, ktoré majú byť z podstaty uspokojené. Ostatné konania, ktorých výsledok by mohol smerovať proti majetku patriaceho do konkurznej podstaty, t.j. tie, ktoré sa začali pred vyhlásením konkurzu, sa zo zákona prerušujú, úkony vykonané po vyhlásení konkurzu sú neúčinné. Správca konkurznej podstaty v konaniach začatých pred vyhlásením konkurzu, u ktorých došlo jeho vyhlásením k ich prerušeniu, sa pri splnení zákonných podmienok stáva zo zákona účastníkom konania namiesto úpadcu. Vyhlásením konkurzu na majetok odporcu 2/ došlo k prerušeniu konania, čo má za následok neúčinnosť procesných úkonov vykonaných v čase od vyhlásenia konkurzu do rozhodnutia o prerušení konania, z ktorého dôvodu odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a návrh na zámenu účastníkov konania zamietol.

Uznesenie krajského súdu navrhovateľ napadol dovolaním z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Odvolací súd pochybil, keď celý návrh zamietol, pričom voči rozhodnutiu súdu prvého stupňa v časti, pokiaľ pripustil do konania na strane odporcu 3/ S., nikto z účastníkov odvolanie nepodal. Konanie je preto postihnuté inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď odvolací súd rozhodol nad rámec podaného odvolania a zmenil aj výrok súdu prvého stupňa, ktorý odvolaním nebol napadnutý. Nesprávne zamietol návrh v časti zámeny odporcu 2/, pretože ide o dispozičné právo navrhovateľa. Aj keď podľa § 14 ods. 1 písm. c/ zák. č. 328/1991 Zb. sa súdne a iné konania prerušujú, ak sa týkajú majetku patriaceho do podstaty, podľa § 6 ods. 3 tohto zákona do podstaty nepatrí majetok, ktorého sa nemôže týkať výkon rozhodnutia, colná zábezpeka do výšky colného dlhu, mzda a obdobné príjmy. V konaní je uplatnený nárok na náhradu škody z pracovného úrazu a tieto nároky za zamestnávateľa, t.j. úpadcu z titulu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom (pozn. dovolacieho súdu – zák. č. 274/1994 Zb. a zák. č. 242/2001 Z.z.) zo zákona uhrádza Sociálna poisťovňa (predtým Slovenská poisťovňa a.s.), pričom podstatnú časť uplatneného nároku na náhradu škody tvorí strata na zárobku po skončení práceneschopnosti, čo je obdobný príjem ako mzda. Konanie o nárokoch na náhradu škody z pracovného úrazu nie je možné prerušiť, pretože ide o nároky zo zákonného poistenia, a ak sa zamestnávateľský subjekt zruší, musí byť určený orgán, ktorý preberá zodpovednosť za uspokojenie nárokov. Uvedené nároky nebudú vysporiadavané z majetkovej podstaty zamestnávateľa, t.j. úpadcu, ale budú vysporiadavané Sociálnou poisťovňou, preto odvolací súd pochybil, keď pri rozhodovaní nevzal do úvahy, že na správcu konkurznej podstaty prešlo právo konať v pracovnoprávných vzťahoch. Z uvedených dôvodov žiadal uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporcovia sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Občiansky súdny poriadok umožňuje účastníkovi podať dovolanie len z tých dôvodov, ktoré sú taxatívne uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p. Dovolanie môže byť podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uvedenými dovolacími dôvodmi, vrátane ich obsahového vymedzenia. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O.s.p. a inými vadami konania, pokiaľ mali tieto za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p.).

Dovolateľ nenamieta, že v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (t.j. že a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát). Vada takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. preto nie je daný.

V preskúmvanej veci dovolací súd z obsahu spisu zistil, že konanie pred odvolacím súdom trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktorá vada bráni dovolaciemu súdu vecne sa vysporiadať s podaným dovolaním.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd vždy prihliadnuť (aj keď nie je v dovolaní namietaná), je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. a dôsledkom vecná nesprávnosť rozhodnutia. O takúto vadu ide aj v prípade nesprávneho postupu súdu vedúceho k vydaniu nepreskúmateľného rozhodnutia. Pri zmene rozhodnutia podľa § 220 O.s.p. odvolací súd nahrádza svojím rozhodnutím rozhodnutie súdu prvého stupňa, preto jeho rozhodnutie musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie. V súlade

s § 157 ods. 2 O.s.p., ktoré sa vzťahuje aj na uznesenia (§ 167 ods. 2 O.s.p.) a platí aj pre odvolacie konanie (§ 211 ods. 2 O.s.p.), musí odvolací súd podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku a jeho odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav. Takéto odôvodnenie právnych záverov je osobitne potrebné vtedy, keď odvolací súd mení rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. z dôvodu, že nepovažuje za správne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, teda vtedy, keď súd prvého stupňa podľa jeho právneho názoru nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Predmetom konania je náhrada škody z pracovného úrazu, ktorý navrhovateľ utrpel pri plnení pracovných úloh dňa 4. júna 1994 a podľa poslednej úpravy žalobného petitu doručenej okresnému súdu 12. júna 2006 (č.l. 229 spisu) si uplatňuje (voči odporcom 1/ - 3/, ktorí síce môžu zodpovedať za škodu spoločne, pokiaľ ide o odporcov 1/, 2/, avšak nevystupujú v konaní ako nerozluční spoločníci) nasledovné nároky: 1/ stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie od 4. apríla 1995 do 30. novembra 2004 podľa špecifikácie vo výške 615.284,- Sk s príslušným úrokom z omeškania podľa pripojenej špecifikácie a počnúc dňom 1. decembra 2004 mesačne 4.187,- Sk, 2/ bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa predložených posudkov vo výške 2.560 bodov celkom vo výške 76.800,- Sk s úrokom z omeškania 22 % od 1. apríla 1995 do zaplatenia, 3/ vecnú škodu 2.682,- Sk s úrokom z omeškania 22 % od 1. apríla 1995 do zaplatenia, 4/ stratu na zárobku počas práceneschopnosti za obdobie od 4. júna 1994 do 4. apríla 1995 vo výške 14.311,- Sk s 22 % úrokom z omeškania od 1. apríla 1995 do zaplatenia.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa vyhovel návrhu navrhovateľa, na zámenu účastníkov na strane odporcu 2/ v dôsledku konkurzu vyhláseného na odporcu 2/ a zároveň pribral do konania na strane odporcu 3/ S., ústredie, so sídlom v B. (ktorá dovtedy vystupovala v konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu 2/. Odvolací súd, ktorý pokiaľ považoval odvolanie správkyne konkurznej podstaty úpadcu smerujúce jednoznačne len proti výroku o vystúpení odporcu 2/ z konania a pristúpení správkyne konkurznej podstaty do konania za dôvodné s poukazom na § 14 ods. 1 písm. d/ zák. č. 328/1991 Zb. (podľa ktorého bolo potrebné postupovať, keďže konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený dňa 13. decembra 2005, teda v čase, keď zákon č. 7/2005 Z.z. ešte nenadobudol účinnosť) a návrh navrhovateľa na zámenu odporcu 2/ zamietol, na zdôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol vo všeobecnosti správny výklad ustanovenia § 14 ods. 1 písm. d/ zák. č. 328/1991 Zb.

So zreteľom na predmet konania, ktorým sú vyššie uvedené konkrétne nároky na náhradu škody z pracovného úrazu, ktoré nároky uplatňuje okrem úpadcu (odporca 2/) aj voči ďalším odporcom, odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu nezodpovedá § 157 ods. 2 O.s.p. a pre nedostatok dôvodov je rozhodnutie nepreskúmateľné.

Ak odvolací súd, ktorý zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o zámene účastníkov na strane odporcu 2/ v zmysle § 92 ods. 4 O.s.p., na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že súdne konanie o náhradu škody z pracovného úrazu, ktoré začalo pred vyhlásením konkurzu, sa vyhlásením konkurzu podľa § 14 písm. d/ zák. č. 328/1991 Zb. prerušuje, čo má za následok neúčinnosť procesných úkonov vykonaných v čase od vyhlásenia konkurzu do rozhodnutia o prerušení konania, mal so zreteľom na jednotlivé druhy uplatnených nárokov na náhradu škody z pracovného úrazu predovšetkým v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne zdôvodniť, či vo veci ide o také konanie, ktoré sa týka majetku patriaceho do podstaty, a či ide o také nároky, ktoré majú byť z podstaty uspokojené, či prípadne ide o pohľadávky, ktoré sa musia uplatniť na súde formou prihlášky v zmysle § 20 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. alebo pracovné nároky v zmysle § 31 ods. 4 tohto zákona, ktoré sa uplatňujú u správcu konkurznej podstaty (§ 31 ods. 3, 5 zák. č. 328/1991 Zb.) a ktoré môžu byť uspokojené správcom kedykoľvek v priebehu konkurzného konania, a to aj bez ingerencie súdu.

Keďže odvolací súd vec z tohto hľadiska neposudzoval, jeho rozhodnutie pre absenciu dôvodov odôvodnenia jeho dovolaním napadnutého uznesenia nemožno považovať za zodpovedajúce zákonu. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že navrhovateľom napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je v rozpore s požiadavkou preskúmateľnosti a presvedčivosti súdnych rozhodnutí; konanie, v ktorom bolo toto uznesenie vydané, je jednoznačne postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Vzhľadom na uvedené nedostatky v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dovolací súd musel zrušiť uznesenie Krajského súdu v Nitre a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 časť vety za bodkočiarkou, ods. 2, prvá veta O.s.p.).

S prihliadnutím na dôvod, pre ktorý dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu, nezaoberal sa opodstatnenosťou dovolacej námietky navrhovateľa, v zmysle ktorej ním napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Námietku dovolateľa, že odvolací súd rozhodol aj o výroku, ktorý nebol napadnutý odvolaním žiadneho z účastníkov, prípadne dotknutej osoby, dovolací súd nepovažuje za dôvodnú. Z obsahu odôvodnenia odvolacieho súdu je nepochybné, že odvolací súd prejednal vec v rozsahu odvolania správkyne konkurznej podstaty. Výrok uznesenia súdu prvého stupňa, ktorým pribral do konania S. ako odporcu 3/, odvolaním žiadneho z účastníkov, ani Sociálnej poisťovne, nebol dotknutý, uznesenie súdu prvého stupňa v tomto výroku nadobudlo právoplatnosť, preto ani nemohol byť predmetom odvolacieho konania.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2008

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: